Ernstige Rekenwiskunde-problemen en dyscalculie

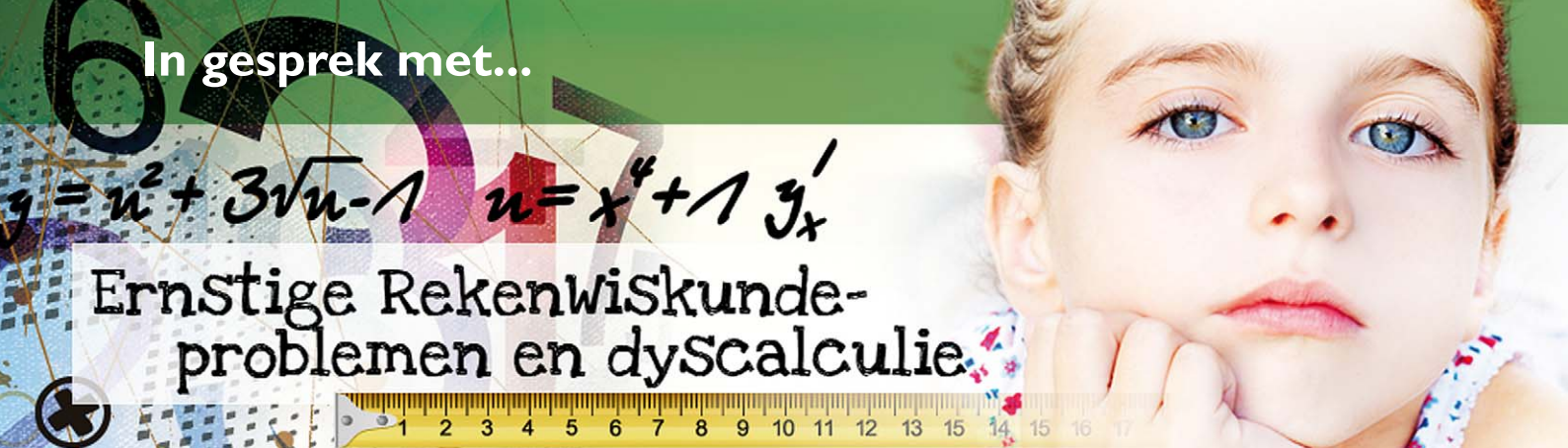

www.masterplandyscalculie.nl

Gesprekken

Deze waaier is voor intern begeleiders, rekencoördinatoren en rekenspecialisten die gesprekken voeren met en over een leerling met ernstige rekenwiskunde-problemen. U vindt hierin praktische tips voor deze gesprekken met leerlingen, ouders, leerkrachten en externen. Het is gebaseerd op het protocol Ernstige RekenWiskunde-problemen en Dyscalculie BAO, SBO en SO (ERWD1).
Goede communicatie en goede samenwerking tussen school, ouders, leerling en externen dragen bij aan betere leerprestaties van leerlingen. In deze waaier staat de rol van iedere partner beschreven.

Ook ziet u welke gespreksonderwerpen aan de orde zouden moeten komen en welke concrete afspraken nodig zijn.
Geef deze waaier een plek op uw bureau, zodat u de juiste onderwerpen met elkaar bespreekt als u het gesprek aangaat over ernstige rekenwiskunde-problemen.

Gesprekken

Deze waaier krijgt u aangeboden vanuit het Masterplan Dyscalculie, een initiatief van het ministerie van OCW. Het masterplan ondersteunt scholen en onderwijsinstellingen (PO, (V)SO, VO en MBO) bij het signaleren en begeleiden van leerlingen en studenten met ernstige rekenwiskunde-problemen en dyscalculie. Zodat deze leerlingen en studenten in staat zijn onderwijs op hun eigen niveau te volgen. De protocollen Ernstige RekenWiskunde-problemen en Dyscalculie (ERWD) zijn hierbij leidend.

Rekenen is een kernvaardigheid: je moet kunnen rekenen om te kunnen functioneren in de maatschappij

De leerling

Gespreksonderwerpen

- Wat vind je van rekenen?
  Denk aan: gevoelens van de leerling in de rekenles.
- Wat gaat goed bij het rekenen? Hoe komt dat?
- Waar ervaar je problemen en wat kan je helpen?
  Denk aan: niveaus van het handelingsmodel.
- Wat wil je leren?
  Denk aan: doelen voor de verschillende domeinen.
- Welke ondersteuning heb je daarbij nodig?
  Denk aan: omgeving, contact en samenwerking, ordenen en structureren, instructie, herkenbare contexten, enz.

Afspraken

- Aanpak en acties in de klas.
- Aanpak en acties in de ondersteuning.
- De wijze en het moment van evalueren.
- Afspraak vervolggesprek.

De leerling

Rol

Het succes van begeleiding en ondersteuning staat of valt met de betrokkenheid van de leerling zelf. Hij of zij is de sleutelfiguur in het vinden van een passende aanpak en ondersteuning. Gesprekken in de school moeten niet *over* de leerling gaan, maar vanaf het begin *met* de leerling gevoerd worden.
Er zijn diverse gesprekken te onderscheiden met leerlingen, zoals het rekengesprek, het diagnostisch gesprek en het ontwikkelgesprek. De gespreksonderwerpen in deze waaier hebben betrekking op het ontwikkelgesprek.

De meeste mensen weten niet wat het is:
hoezo, lees je de cijfers op z'n kop of zo?

Leerkracht

Gespreksonderwerpen

- Wat is de hulpvraag?
- Wat zijn de leervorderingen van de leerling?
  Denk aan: doelen en resultaten.
- Wat zijn de bevindingen uit observaties?
  Denk aan: inzet drieslagmodel en handelingsmodel.
- Hoe heb je de leerling begeleid? Met welk resultaat?
- Hoe vindt differentiatie in de groep plaats? Hoe stem je de instructie en leerstof af op de leerling?
  Denk aan: handelingsmodel en drieslagmodel.
- Lukt het om betekenisvolle contexten te creëren en controlestrategieën aan te bieden?
- Wat komt voort uit gesprekken met ouders en met de leerling?
- Welke doelen ga je stellen?
- Welke ondersteuning is nodig voor de leerling en voor jezelf?

Afspraken

- Aanpak en doelen.
- Wijze en het moment van evalueren.
- Rol van de leraar en van de rekenspecialist of IB-er.
- Afspraak vervolggesprek.

Leerkracht

Rol

De belangrijkste taak van de leerkracht is het verzorgen van kwalitatief hoogwaardig onderwijs. De leerkracht is verantwoordelijk voor het signaleren van extra ondersteuningsbehoeften en het zetten van vervolgstappen. Tevens is hij of zij verantwoordelijk voor het bewaken van de voortgang van de leerling en de communicatie hierover met de ouders.

De rol van de leerkracht is heel belangrijk: vroegtijdig herkennen, erkennen en vervolgens kansen gaan zien.

Ouders

Gespreksonderwerpen

De beschreven onderwerpen zijn afhankelijk van het type gesprek.

- Hoe ziet het rekenwiskunde-onderwijs eruit? Denk aan: visie, methode, streefdoelen, enz.
- Hoe kunt u de rekenkundige ontwikkeling stimuleren die past bij de werkwijze op school?
- Hoe ontwikkelt uw kind zich tot nu toe op school? Denk aan: positieve en negatieve ontwikkelingen, herkennen ouders het beeld?
- Welk beeld heeft u van de beleving van rekenen, het toepassen van geleerde kennis buiten school?
- Wat ziet u als belemmerende en bevorderende factoren?
- Welke aanpak werkt thuis?
- Wat doet u thuis en wat kunt/wilt u thuis gaan doen?
- Welke doelen en aanpak gaan op school gevolgd worden?
- Indien nodig: bij welke extern deskundige gaat u uw kind aanmelden? Wat is de hulpvraag?

Afspraken

- Aanpak en doelen. Met aandacht voor rol van de school en van de ouders.
- Bij inschakelen extern deskundige: wijze van concrete overdracht van externe instantie naar school.
- Afspraak vervolggesprek.

Ouders

Rol

De wijze waarop ouders betrokken worden bij het onderwijs is afhankelijk van de schoolvisie op educatief partnerschap. Kies je als school voor informeren of samenwerken?
Samenwerking met ouders vindt in alle fasen plaats: bij signaleren, bij het begeleiden en bij extern onderzoek.

De grootste zorg die ik heb is in hoeverre mijn dochter zich later kan redden zonder hulp van anderen: kan zij bijvoorbeeld met geldzaken omgaan?

Extern deskundige

Handreikingen voor het gesprek

- Hoe ziet de rekenkundige ontwikkeling van de leerling eruit?
- Hoe ontwikkelt de leerling zich op andere gebieden?
- Welke interventies heeft de school reeds uitgevoerd?
- Wat is de hulpvraag aan de extern deskundige?
  Denk aan: hulpvraag ouders, hulpvraag leerling, hulpvraag school.
- Gaat het om diagnosestelling en/of behandeling?
- Hoe stemmen we onderwijs en behandeling op elkaar af?
- Hoe gaan we met elkaar communiceren?

Afspraken

- Aanpak en doelen.
- Wie doet welke begeleiding.
- Verslaglegging en communicatielijnen.
- Evaluatiemomenten.
- Indien nodig: afspraak vervolggesprek.

Extern deskundige

Rol

De extern deskundige stelt een diagnose, geeft informatie over hoe te begeleiden en voert eventueel de begeleiding uit. De taken van de externe partij zijn afhankelijk van de doelstelling waarmee deze externe ingeschakeld wordt.

Niet alle zwakke rekenaars hebben dyscalculie, maar wel vroegtijdig hulp nodig!

Checklist leerlingdossier

Zorg voor de juiste gegevens wanneer u extra hulp of een onderzoek wilt aanvragen.

- Leerlinggegevens
  - Naam en geboortenaam
  - Groepsverloop
- Schoolgegevens
  - Naam school, adres, plaats, telefoon- en BRINnummer
  - Naam en werkdagen contactpersoon
- Informatie over een (eventueel) gediagnosticeerde leer- of ontwikkelingsstoornis.
- Omschrijving van het rekenprobleem
- Een uitdraai van het leerlingvolgsysteem
- Weergave van de achterstand door overzicht van een aantal recente en achtereenvolgende meetmomenten
- Eventuele aanvullende relevante gegevens
  - Andere (methode) rekentoetsen
  - Observaties
  - Groepsplan
  - Familiegegevens
- Bewijs van intensieve begeleiding:
  - Er is een handelingsplan opgesteld, uitgevoerd en geëvalueerd
  - Er is intensieve doelgerichte begeleiding gegeven
  - De begeleiding is gegeven door de leerkracht of rekenspecialist
- Het dossier is ondertekend door bevoegd gezag

MASTERPLAN DYSCALCULIE

Postbus 482, 5201 AL 's-Hertogenbosch
T 073 - 624 72 47
E info@masterplandyscalculie
I www.masterplandyscalculie.nl

KPC Groep

STEUNPUNT TAAL & REKENEN VO

STEUNPUNT taal en rekenen mbo